

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Psicoloxía Clínica		Código	653491008
Titulación	Mestrado Universitario en Xerontoloxía (Plan 2011)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Lorenzo López, Laura	Correo electrónico	laura.lorenzo.lopez@udc.es	
Profesorado	Lorenzo López, Laura	Correo electrónico	laura.lorenzo.lopez@udc.es	
Web	http://gerontologia.udc.es			
Descrición xeral	Coñecer os principais cambios cognitivos e condutuais que se producen durante o proceso de envellecemento, tanto normal como patolóxico. Familiarizarse cos instrumentos mais empregados para a avaliación das alteracións e condutas psicopatolóxicas na poboación de idade avanzada. Iniciarse na intervención psicolóxica coas persoas maiores.			
Plan de continxencia	<p>A modalidade docente da materia Psicoloxía Clínica no curso académico 2021/22 será a ?presencialidade con distanciamento social? como medida de prevención. As titorías e seguimento dos traballos tutelados faranse preferentemente de xeito telemático. De non ser posible manter tal distanciamento social polo número de alumnos/as, ou ante novas situacións de emerxencia sanitaria, optarase por unha modalidade semipresencial (ou totalmente non presencial en caso necesario) seguindo o seguinte plan de continxencia.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Modificacións nos contidos. Non se realizarán cambios nos contidos.2. Metodoloxías<ul style="list-style-type: none">*Metodoloxías docentes que se manteñen<ul style="list-style-type: none">- Sesións maxistras- Obradoiros- Traballos tutelados- Proba de resposta múltiple- Atención personalizada*Metodoloxías docentes que se modificanAs sesións maxistras e os obradoiros de clase manteranse de forma virtual a través de Teams e Moodle, combinado con material dixitalizado. O seguimento dos traballos tutelados e titorías farase de forma non presencial a través das mesmas plataformas.3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Manteranse abertas canles de comunicación directa co alumnado con regularidade a través das plataformas institucionais (Moodle, Teams), ademais de Skype e correo electrónico.4. Modificacións na avaliación<ul style="list-style-type: none">*Observacións de avaliación: Se as condicións sanitarias o permiten, a proba de resposta múltiple e a presentación oral do traballo tutelado será presencial con medidas de distanciamento social. En caso de ter que optar pola non presencialidade por unha nova emerxencia, a proba final realizarase de forma online mediante Microsoft Forms, e o traballo tutelado presentarase de forma telemática en Teams.5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía. Sen cambios.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Saber valorar de xeito integral ás persoas maiores así como utilizar os resultados da valoración para intervir de acordo ao diagnóstico preestablecido.
A2	Saber diagnosticar a patoloxía máis prevalente nas persoas maiores así como establecer as pautas terapéuticas máis indicadas, tanto desde o punto de vista farmacolóxico como non farmacolóxico.
B1	Estar en disposición de integrarse en equipos de Saúde, centros xerontolóxicos e entidades que prestan servizos dirixidos as persoas maiores.
B3	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Clínica de acordo á especialidade desenvolvida.
B5	Ser capaz de aplicar o método científico.
B7	Estar en disposición de realizar actividades asistenciais e investigadoras de xeito integral nos campos social, sanitario e sociosanitario.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Adquirir habilidades que permitan transferir o coñecemento teórico adquirido ás diferentes situacións reais dos ámbitos específicos da intervención psicolóxica.	AP1 AP2	BP1
Aprender a manexar os distintos métodos de avaliación diagnóstica e tratamento psicolóxico no ámbito aplicado da psicoloxía do envellecemento.	AP1 AP2	BM1	
Ser capaz de valorar, interpretar e sintetizar adecuadamente a información procedente de técnicas de avaliación e diagnóstico psicolóxico.	AP1 AP2		
Manexar e desenvolver metodoloxías de intervención específica para a poboación de persoas maiores.		BP1 BP3 BI1	
Desarrollar habilidades de comunicación terapéutica aplicables a contextos sociosanitarios con persoas maiores.		BP1	CM1 CM2 CM3 CM4

Contidos	
Temas	Subtemas
Bloque 1. Psicoloxía clínica e avellentamento	<p>Tema 1. Introducción á psicoloxía clínica do avellentamento</p> <p>1.1. Conceptos xerais</p> <p>1.2. Principais teorías</p> <p>Tema 2. Metodoloxía en psicoloxía do avellentamento</p> <p>2.1. Avaliación e diagnóstico psicolóxico</p> <p>2.2. Intervención e tratamento psicolóxico</p> <p>2.3. Investigación en psicoloxía clínica</p>

<p>Bloque 2. Cognición e avellentamento</p>	<p>Tema 3. Orientación e percepción</p> <ul style="list-style-type: none">3.1. Concepto e neuropsicología da orientación e percepción3.2. Cambios no avellentamento3.3. Avaliación3.4. Intervención <p>Tema 4. Atención e funcións executivas</p> <ul style="list-style-type: none">4.1. Concepto e neuropsicología da atención e funcións executivas4.2. Cambios no avellentamento4.3. Avaliación4.4. Intervención <p>Tema 5. Memoria e aprendizaxe</p> <ul style="list-style-type: none">5.1. Concepto e neuropsicología da memoria e aprendizaxe5.2. Cambios no avellentamento5.3. Avaliación5.4. Intervención <p>Tema 6. Linguaxe e comunicación</p> <ul style="list-style-type: none">6.1. Concepto e neuropsicología da linguaxe e comunicación6.2. Cambios no avellentamento6.3. Avaliación6.4. Intervención
<p>Bloque 3. Psicopatoloxía no avellentamento</p>	<p>Tema 7. Trastornos afectivos: ansiedade e depresión</p> <ul style="list-style-type: none">7.1. Concepto7.2. Epidemioloxía7.3. Proceso diagnóstico. Principais instrumentos de avaliación7.4. Tratamento7.5. Factores de risco de suicidio <p>Tema 8. Trastornos psicóticos e delirium</p> <ul style="list-style-type: none">8.1. Concepto8.2. Epidemioloxía8.3. Proceso diagnóstico. Principais instrumentos de avaliación8.4. Tratamento <p>Tema 9. Demencias, deterioro cognitivo e trastornos da conduta</p> <ul style="list-style-type: none">9.1. Concepto/Tipos9.2. Trastornos psicolóxicos e de conduta9.3. Tratamento9.4. Atención psicolóxica ao cuidador principal

<p>Bloque 4. Personalidade, adaptación e cambio no avellentamento</p>	<p>Tema 10. Personalidade e avellentamento</p> <p>10.1. Trazos de personalidade</p> <p>10.2. Teorías das etapas e desenvolvemento persoal</p> <p>10.3. Trastornos de personalidade</p> <p>Tema 11. Relacións sociais e sexualidade no avellentamento</p> <p>11.1. O apoio social no avellentamento</p> <p>11.2. Relación familiar e cambio de roles</p> <p>11.3. Mitos e estereotipos sobre sexualidade no avellentamento</p> <p>11.4. Intervención</p> <p>Tema 12. Xubilación, morte e dó</p> <p>12.1. Xubilación: planificación e tempo libre</p> <p>12.2. Afrontamento da morte</p> <p>12.3. Etapas do dó</p> <p>12.4. Apoio psicolóxico en coidados paliativos</p> <p>Tema 13. Promoción da saúde e avellentamento activo</p> <p>13.1. Percepción da saúde</p> <p>13.2. Promoción da saúde e prevención da enfermidade</p> <p>13.3. Programas de promoción do avellentamento activo</p>
---	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 B1 B3 B7	28	56	84
Obradoiro	A1 A2 B1 B3 B5 B7 C1 C2 C3 C4	10	6	16
Traballos tutelados	B5 B7 C1 C2 C3 C4	4	22	26
Proba de resposta múltiple	A1 A2 B1 B3 B5 B7 C4	2	20	22
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentación oral da materia por parte dos profesores (docencia expositiva), guiada por medios audiovisuais. As sesións maxistras pretenden transmitir coñecementos xerais sobre a materia e resolver dúbidas. Terán lugar os mércores de 16:00 a 18:00 horas.
Obradoiro	Os alumnos desenvolverán tarefas eminentemente prácticas (tanto na aula como na casa) sobre temas específicos, con apoio e supervisión dos profesores: Estudo de casos clínicos, debate e discusión de contidos específicos da materia, revisión e análise de artigos científicos seleccionados polos profesores e relacionados coa materia, videos, comentarios sobre noticias actuais ...
Traballos tutelados	O alumno realizará un traballo tutelado (experimental ou teórico) relacionado co programa. Independentemente do tipo de traballo seleccionado (experimental ou teórico), incluíra a revisión de artigos científicos (en castelán e inglés) sobre o tema elixido, e unha avaliación crítica dos mesmos. Ademais, o traballo debe ser exposto oralmente na clase co apoio de medios audiovisuais.
Proba de resposta múltiple	Os temas presentados na clase durante as clases teóricas deberán ser superados a través dunha proba que constará de 40 preguntas con 4 opcións de resposta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Obradoiro	<p>A titorización de traballos tutelados e exercicios requeridos nos obradoiros poderase realizar nos horarios de titorías de forma presencial ou telemática por Teams, ou mediante correo electrónico: laura.lorenzo.lopez@udc.es. Ademais da atención personalizada que se realice a demanda do alumnado, haberá dous encontros obrigatorios para realizar o seguimento do traballo tutelado. A forma (presencial ou telemática) e o momento en que se desenvolverán tales encontros obrigatorios indicárase ao longo do curso.</p> <p>-----</p> <p>Os estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e exención académica deberán indicalo ao inicio do curso para adoptar as medidas de atención personalizadas que sexan adecuadas en cada caso.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	B5 B7 C1 C2 C3 C4	Avaliarase a capacidade de síntese e a valoración crítica do tema estudado, ademais do contido e formato do traballo, e a súa exposición oral. A cualificación do traballo tutelado contribuirá ao 40% da cualificación total da materia.	40
Proba de resposta múltiple	A1 A2 B1 B3 B5 B7 C4	Proba de tipo test composta por 40 preguntas con 4 opcións de resposta sendo só unha resposta correcta. Cada pregunta que se responda mal restará 0,25 puntos, non restando as respostas en branco. Fórmula: $(A - (E * 0,25)) * 10 / 40$. Esta cualificación contribuirá ao 40% da nota total da materia.	40
Obradoiro	A1 A2 B1 B3 B5 B7 C1 C2 C3 C4	Avaliarase a participación activa e con aproveitamento, a capacidade de resolución de casos e a capacidade de traballo en equipo. Esta cualificación contribuirá ao 20% da cualificación total da materia.	20

Observacións avaliación

A detección de fraude, copia ou plaxio na redacción do traballo da materia implicará un suspenso na oportunidade de avaliación afectada e a remisión directa á oportunidade seguinte. Dita actitude comunicárase á Comisión Académica e ao resto de profesores do título. En caso de que se reitere a irregularidade nunha 2ª avaliación, a Comisión poderá solicitar ao Reitor a expulsión temporal ou permanente do/a alumno/a do título cursado.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Belsky, J.K. (2001). Psicología del Envejecimiento. Paraninfo. Madrid. Fernández-Ballesteros, R. (2007). GeroPsychology. European Perspectives for an Aging World. Hogrefe. Washington. Fernández-Ballesteros, R. (2009). Psicología de la vejez. Una psicogerontología aplicada. Pirámide. Madrid. Fernández Liria, A., Rodríguez Vega, B. (2006). Habilidades de entrevista para psicoterapeutas. Desclee. Bilbao. Izal, M., Montorio, I. (1999). Gerontología Conductual. Bases para la intervención y ámbitos de aplicación. Editorial Síntesis. Madrid. Montorio, I., Izal, M. (2000). Intervención psicológica en la vejez. Aplicaciones en el ámbito clínico y de la salud. Síntesis. Madrid. Muñoz Tortosa, J. (2002). Psicología del envejecimiento. Pirámide. Madrid. Triadó, C., Villar, F. (2006). Psicología de la vejez. Alianza Editorial. Madrid.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Valoración e intervención en Xerontoloxía/653491001

Intervención non farmacolóxica en demencias/653491017

Materias que continúan o temario

Observacións

Para axudar a conseguir un entorno inmediato sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos 1 e 2 do "III Plan de Acción do Programa Green Campus FCS (2018-2020)" os traballos documentais que se realicen nesta materia:a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático. b.- De realizarse en papel: - Non se empregarán plásticos. - Realizaranse impresións a dobre cara. - Empregarase papel reciclado. - Evitarase a realización de borradores.RECOMENDACIÓNS XERAIS:1. Asistir ás sesións presenciais/telemáticas.2. Realizar o traballo de forma continua ao longo de todo o curso.3. Asistir a titorías sempre que se teñan dúbidas.4. Preparar de forma adecuada a presentación oral do traballo.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías